Salakuljetuksen osalta oletamme, että jos se olisi merkittävästi kasvanut, Tullilla olisi tästä viitteitä. Veronkorotuksia on tehty samalla kaavalla nyt kaksi vuotta ja ottaen huomioon, että veronkorotuksia on tehty lähes vuosittain tätä ennenkin, ei ole syytä erityistä syytä olettaa tilanteen nyt muuttuneen tältä osin.

Verotuotto- ja hinta-arvioissa varastointi ja viive vaikutusten toteutumisessa on otettu huomioon. Verosuunnittelu muodostaa kuitenkin meidän kokemuksen noin puolen vuoden viiveellä, joten muutokset tapahtuvat kuitenkin asteittain ja ovat siten hallittavissa. Ei ole odotettavissa, että vaikutukset jollain tavalla patoutuvat ja toteutuvat yhtäkkisinä muutoksina, vaan hinnat nousevat vaiheittain samaa tahtia kuin verotkin. Jos tilanne jostain syystä muuttuisi merkittävästi, aina on mahdollista muuttaa verotaulukoita myöhemminkin.

Veronkorotusten sitomista kahdeksi vuodeksi puoltaa se, että hallitusohjelmassa on lyöty lukkoon veronkorotusten tuottotavoite, joka ei toteudu vain vuoden 2018 veronkorotuksilla. Lisäksi kun veronkorotukset on ennakoitavasti lyöty lukkoon, tupakoitsijat ottanevat myös tulevan hinnannousun huomioon käyttäytymisessään.

Toisin sanoen riski salakuljetuksen kasvuun on toki olemassa, mutta näemme suurempana hyödyt, mitä syntyy asteittaisesta pitkän aikavälin eli useamman vuoden suunnitellusta veronkorotusmallista. Tilannetta toki seurataan matkustajatuonnin osalta kyselytutkimuksilla ja salakuljetuksen osalta Tullin valvonnalla.

*

savukkeiden osuus olisi 19,2% kokonaiskulutuksesta. Tämä luku perustuu materiaalista poimitun mukaan 5000 savukeaskin keräykseen roskapöntöistä. HE:ssä esitetty arvio ei-verotetun savukkeiden osuudesta kokonaiskulutuksesta on 14-16 %.

Ero ei ole suuri ottaen huomioon mittaustapaerot ja molempiin arvioihin sisältyvä epävarmuus. HE:n arvio matkustajatuonnista perustuu kyselytutkimukseen ja arvio salakuljetuksen osuudesta Tullin arvioon. Matkustajatuontikysely on periaatteessa samanlainen kuin alkoholin osalta, jossa kyselyn tuottamia tuontimääriä on verrattu muihin lähteisiin (mm. Viron myynti sekä arviot ulkomaalaisten ostoista) eikä suuria ristiriitoja ole todettu.

Olennaista on, minkälaista muutosta tämäntyyppisessä selvityksissä näkyy aikaisempiin tuloksiin nähden. Kun katsotaan KPMG:n keräyksen tuloksia, ei-kotimaisten savukkeiden osuus on vaihdellut meille toimitetun materiaalin perusteella 14-21,2 %:n välillä v.2011-2017. Siten tuorein luku, 19,2%, asettuu tähän väliin.

Muutoinkaan kovin pienistä (muutaman prosenttiyksikön) muutoksista ei voi tehdä pitkälle meneviä johtopäätöksiä, koska arvioihin sisältyy huomattavaa epävarmuutta ja luvut vaihtelevat otoksesta riippuen mittausajankohdasta toiseen. Eri asia on, jos muutos näyttää olevan trendinomainen tai luvut asettuvat pysyvästi korkeammalle tasolle.

Väärennettyjen savukkeiden määrä oli KPMG:n tutkimuksessa kasvanut, mutta osuus on edelleenkin eurooppalaisessa vertailussa hyvin matala.

KPMG:n keräyksessä on em. perusotoksen lisäksi tutkittu ”fokusryhmänä” neljän kaupungin osalta savukeaskien alkuperää. Kaupungit ovat Joensuu, Lappeenranta, Rovaniemi ja Imatra ja näistä kustakin on kerätty 200-300 askia. Tuloksina on raportoitu kasvua ei-kotimaisten savukkeiden osalta. Näiden neljän kaupungin osalta otos on erittäin pieni, mikä merkitsee sitä, että tuloksiin pitää suhtautua erityisellä varauksella. Ylipäätään KPMG:n tutkimustapaan sisältyy huomattavaa epävarmuutta johtuen siitä, että keräys ei ota huomioon koteja ja työpaikkoja, missä kaiketi suurin osa kulutuksesta tapahtuu.

Loppupäätelmä meidän näkemyksen mukaan on edelleen, että kokonaisuuden kannalta ei ole tullut esiin sellaista informaatiota, että salakuljetus ja matkustajatuonti olisivat olennaisesti kasvussa.